

l'elaboració d'aquesta obra, el fet que no s'apliquessin criteris específics pel que fa a la terminologia i que hi hagués desequilibris en la relació d'àrees del coneixement, així com una manca de jerarquia temàtica, són la causa de la presència asistemàtica de termes en el *DRAE*. Per aquest motiu, Pardos insta a repensar el tractament de la terminologia en aquest diccionari, perquè sigui pertinent i representativa.

Finalment, la taula rodona es va dedicar a «La definició dels termes en el diccionari general i en els especialitzats». En primer lloc, de la intervenció de Carme Bach, de la Universitat Pompeu Fabra, cal ressaltar l'aproximació al diccionari des de l'àmbit de l'anàlisi del discurs, com a gènere textual. Va destacar-ne tres dimensions: des de la sociocultural, respon a una necessitat i té un valor per a la societat; des de la pragmàtica, té com a objectiu la comunicació; des de la textual, presenta coherència semàntica i cohesió lèxica i gramatical.

En segon lloc, Carles Riera, de la Universitat Ramon Llull, va analitzar alguns termes de l'àmbit de la medicina en diccionaris generals i especialitzats. Va mostrar amb exemples com a vegades es produeixen alternances en la grafia dels termes que poden dur a confusions semàntiques, cosa que des del seu punt de vista els diccionaris haurien de contribuir a resoldre. També va suggerir que els diccionaris generals haurien d'incloure més noms comercials d'ús comú entre els parlants.

En tercer lloc, Joan Vallès, de la Universitat de Barcelona, va assenyalar que no hi ha gaires diferències entre les definicions dels termes en els diccionaris generals i els especialitzats, sinó que divergeixen en la quantitat de termes que inclouen. Pel que fa als termes nous, va fer èmfasi en el fet que els diccionaris generals només haurien d'incloure termes consolidats i amb continuïtat en l'ús.

Per finalitzar les intervencions de la taula rodona, Joan Rebagliato, del TERMCAT, va defensar que les definicions dels diccionaris generals i especialitzats haurien de ser diferents. Per exemple, en els especialitzats, haurien de ser més llargues i complexes, mentre que en els generals s'hauria d'evitar l'ús de termes massa específics. També va proposar millores per a les definicions dels diccionaris generals, com ara la inclusió d'informació sobre l'aspecte, perquè és un tret que un parlant mitjà pot reconèixer.

La taula rodona va acabar amb un debat, que va permetre la participació dels assistents. Finalment, Jaume Martí, de la Universitat Pompeu Fabra i la Fundació Torrens-Ibern, va cloure la jornada amb un resum dels punts clau que es van tractar durant el matí en relació amb la terminologia en el diccionari.

M. AMOR MONTANÉ MARCH
Universitat de Barcelona¹

X Fòrum del Patrimoni Literari: Literatura i censura. Càtedra de Patrimoni Literari Maria Àngels Anglada - Carles Fages de Climent (4 de novembre de 2020). — La desena edició del Fòrum del Patrimoni Literari, una de les activitats regulars de la Càtedra de Patrimoni Literari Maria Àngels Anglada-Carles Fages de Climent de la Universitat de Girona, el passat 4 de novembre de 2020, es va dedicar a analitzar i a debatre sobre la relació entre «Literatura i censura». Tal com plantejava el programa del Fòrum, celebrat per primera vegada telemàticament per motius sanitaris, el tema permetia reivindicar el valor patrimonial de la literatura, entesa com a font històrica i sociocultural, i la seva utilitat a l'hora de parlar del temps present, ja que diverses formes que pren la censura poden arribar a determinar, o, si més no, a condicionar, tant la llibertat

1. L'autora és professora lectora Serra Hünter.

creativa com la recepció de les obres literàries: «La literatura, igual que la resta de creacions artístiques, ha estat vigilada de prop pels estaments de poder donades les seves capacitats representatives, persuasives, imaginatives. El control sobre la literatura, la censura, s'ha desenvolupat al llarg de la història de maneres ben diferents, en funció de diversos interessos socials, polítics, religiosos o lingüístics. Així, la llibertat literària ha estat moltes vegades condicionada per factors extraliteraris. Testimonis de tota mena ens ho demostren. Però, com condiciona aquesta realitat als escriptors? Quina és la reacció del públic lector davant la censura? Quins han estat els canals de circulació, si n'hi ha hagut, de les obres prohibides? Quines estratègies s'han utilitzat per intentar fer front a la censura?».

D'altra banda, a través de l'exploració de les relacions entre literatura i censura, la desena edició del Fòrum del Patrimoni Literari plantejava també altres qüestions rellevants per la manera com afecten la revisió del passat i del «cànon» i proposen la construcció de nous «cànon» i de noves històries culturals. En aquest sentit, les preguntes formulades eren també pertinents: «Des de quines perspectives és convenient encarar-nos a la literatura de tots els temps? Les obres han de ser políticament correctes? És possible transgredir la normativitat hegemònica? La llibertat d'expressió té límits? N'ha de tenir? Quins? Quants? Els límits no constreixen la llibertat creativa?» A respondre o a debatre sobre aquestes qüestions van contribuir les diverses i històricament fonamentades aportacions d'Olívia Gassol (UOC) sobre la relació entre «Censura franquista i literatura catalana. Balanç de trenta anys de recerca i perspectives de futur»; de Jesús Alturo (UAB) a propòsit de «La censura eclesial, un entrebanc per a la literatura?»; de Lara Estany (GETCC-UAB) sobre «La traducció catalana sota censura als anys seixanta. L'inici de la recuperació d'una llengua minoritzada», i de Francesc Foguet (UAB), que va abordar el tema des de la perspectiva del «Teatre sota censura, entre la ideologia i la moral». Neus Real (UAB), per la seva banda, abordava des de la desconstrucció del discurs del «políticament correcte» —una de les formes més subtils de la censura actual— a través de la dicotomia «Cura o censura? Els llibres per a infants i joves: producció, selecció i mediació», una intervenció que obria les portes a abordar els problemes i els reptes que planteja la censura en totes les seves formes i en una societat com la catalana en l'actualitat.

Així, el Fòrum va concloure amb una taula rodona que, sota el títol de «Literatura, memòria i valors», va aplegar el director del Memorial Democràtic de la Generalitat de Catalunya i exdirector del Museu Memorial de l'Exili (MUME), Jordi Font Agulló; l'escriptor, traductor i director de la col·lecció Josep Pla de la Diputació de Girona, Joan-Lluís Lluís; i l'escriptora, traductora i presidenta del Comitè de Traduccions i Drets Lingüístics del PEN Internacional, Simona Škrabec, en una conversa moderada per Margarida Casacuberta (UdG). Convidats a centrar el debat sobre els tres punts clau del Fòrum (la conveniència de les obres «políticament correctes»; el cànon literari i la revisió del passat, i la llibertat d'expressió versus la llibertat creativa), van situar el problema de la censura en els paràmetres del present des de la seva pròpia experiència, alhora individual i institucional, com a creadors de discursos relacionats amb la memòria del passat i com a mediadors amb el present, espai en el qual la literatura representa un paper fonamental, com assenyala Font, «en relació amb la transmissió o, fins i tot, en l'articulació de la mateixa memòria que acaba definint els imaginaris col·lectius en les societats». Per això, el cànon es va convertir en el vector de força de la conversa i el punt de confluència dels tres ponents: en uns moments en què el testimoni i la «literatura personal» han arribat a constituir una «era del testimoni», ningú no qüestiona que algunes d'aquestes obres hagin estat incorporades en un cànon que «va canviant d'acord amb les mutacions que sofreixen les societats i les cultures, segons els contextos de creació, producció, apropiació, aculturació i recepció» (Font). És el cas concret, per exemple, de Boris Pahor, un escriptor que ha assolit tot just ara, amb més de cent anys, el reconeixement internacional, cosa que permetia concloure que «els continguts políticament correctes van molt relacionats amb les pers-

pectives predominants i la seva veu no es va poder sentir fins que la societat va estar preparada per a mirar enrere» (Škrabec). I, en relació amb el tan debatut cànon de la literatura catalana, podríem considerar que l'únic cànon possible és «un cànon en moviment perpetu; és a dir, que uns autors entrin i d'altres caiguin; és, simplement, la vida, això. Em sembla que passa, és normal que passi i, potser, podríem prescindir de la paraula cànon» (Lluís). Convenientment editada, la taula rodona ha estat publicada al núm. 475 de la revista *L'Avenç* (gener 2021).

Margarida CASACUBERTA
Universitat de Girona

XXXIII Curs de Sociolingüística de la Nucia. La literatura infantil i juvenil en valencià (6, 13, 20 i 27 de novembre de 2020). — La pandèmia arran de la COVID-19 ha dibuixat escenaris gens habituals en l'àmbit acadèmic: «grups bombolla», aules confinades, presencialitat docent reduïda a mínims, congressos i cursos de periodicitat fixa ajornats *sine die* o directament cancel·lats, etc. Davant d'aquesta inusual tessitura sociosanitària, ben incerta i fluctuant, el curs de sociolingüística més llarg de la catalanofonia deixava arrere trenta-dues edicions ininterrompudes en format presencial i optava per una innovadora alternativa en línia de dimensió dual capaç de combinar al llarg de quatre setmanes consecutives ponències d'experts, enregistrades de manera prèvia i disponibles en *streaming* al gust de les circumstàncies personals dels destinataris virtuals, amb sessions síncrones per videoconferència en horari vespertí de 18 a 19.30 h cada divendres del mes de novembre. Fet i fet, el públic assistent disposà d'un entorn Moodle integrat en la intranet de la Universitat d'Alacant, plataforma que els permeté compaginar el seguiment de taules redones els dies assenyalats i la revisió asíncrona i individual dels continguts i materials allotjats.

Si al nou format s'hi afegí el treball impecable quant a difusió i *savoir faire* del comitè organitzador i la tria d'una temàtica suggestiva com ara l'estudi de la literatura infantil i juvenil com a factor de normalització de la llengua, tal combinació havia de comportar, ineluctablement, un èxit en tot i per tot. A conseqüència d'aquest còctel, una matrícula sense precedents: 123 estudiants universitaris, més de 115 professionals en actiu de tota l'esfera educativa, xifres de màxims perquè molts dels preinscrits quedaren dissortadament en llista d'espera.

Aquesta trenta-tresena edició brindà una panoràmica històrica de la literatura infantil i juvenil en llengua catalana, del segle XIX a l'actualitat, amb una visió específica del context valencià; un prisma de particularitat i concreció amb l'objectiu de conèixer-ne millor gèneres, temàtiques i dades reals de consum. De resultes d'això últim, s'hi focalitzà també l'atenció envers els circuits i les plataformes de difusió: mitjans de comunicació, xarxes socials, llibreries, biblioteques i resta d'agents mediadors de l'ecosistema del llibre i la lectura. S'hi abordaren, de més a més, les trajectòries dels autors actuals més rellevants i es presentaren recursos i estratègies per al foment de la lectura en llengua pròpia entre infants i jòvens; en conjunt, un sucós bagatge didàctic amanit per l'anàlisi de casos paradigmàtics i la compartició d'experiències pràctiques a tots els nivells educatius a partir de la literatura infantil i juvenil (LIJ), amb una atenció especial a les comarques del migjorn valencià, atesa la seua singularitat sociolingüística.

A la ponència inaugural impartida per Joan Borja, expert en etnopoètica, s'hi afegiren tres grans eixos neuràlgics a l'entorn dels espectres temàtics mercantil, creatiu i divulgatiu. El primer bloc posà el focus en la situació de la indústria llibretera valenciana, amb una videoconferència sobre preferències i sinergies entre prosumidors a càrrec de Dari Escandell (Universitat d'Alacant, UA), que serviria de preàmbul d'una taula al voltant del mercat del llibre infantil i juvenil integrada per representants de diverses de les llibreries i empreses editorials més rellevants del país. Tòfol Cabeza (cofundador de Detroit Llibres, Alcoi) i Josep Castiñeira (propietari de Vila Llibres, la